

**Бойовий статут сухопутних
військ Збройних сил України.
Частина 2 (батальйон, рота).
ЦУЛ**

У Бойовому статуті Сухопутних військ, частина II (батальйон, рота), викладаються основні положення з підготовки та ведення сучасного загальновійськового бою механізованими та танковими батальйонами й ротами у взаємодії з підрозділами родів військ і спеціальних військ Сухопутних військ та інших видів Збройних Сил України.

У цьому статуті головна увага приділяється підготовці та веденню бою із застосуванням тільки звичайної зброї; в той же час підкреслюється, що підрозділи повинні бути здатними успішно діяти і в умовах застосування ядерної та інших видів зброї масового ураження.

Положення, які містяться в статуті, слід застосовувати творчо, згідно з обстановкою. Вони є основою для розробки тактичних прийомів і способів дій у кожному конкретному випадку.

**БОЙОВИЙ СТАТУТ
СУХОПУТНИХ
ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ
СИЛ УКРАЇНИ
ЧАСТИНА II
(БАТАЛЬЙОН, РОТА)**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2022

УДК 355/359(477)(060.13)
Б 77

**Бойовий статут сухопутних військ Збройних сил України. Частина II.
Б 77 (Батальйон, рота).** — Київ: Изд. «Центр учбової літератури», 2022. — 304 с.

ISBN 978-611-01-2497-3

У Бойовому статуті Сухопутних військ, частина II (батальйон, рота), викладаються основні положення з підготовки та ведення сучасного загальновійськового бою механізованими та танковими батальйонами й ротами у взаємодії з підрозділами родів військ і спеціальних військ Сухопутних військ та інших видів Збройних Сил України.

У цьому статуті головна увага приділяється підготовці та веденню бою із застосуванням тільки звичайної зброї; в той же час підкреслюється, що підрозділи повинні бути здатними успішно діяти і в умовах застосування ядерної та інших видів зброї масового ураження.

Положення, які містяться в статуті, слід застосовувати творчо, згідно з обстановкою. Вони є основою для розробки тактичних прийомів і способів дій у кожному конкретному випадку.

УДК 355/359(477)(060.13)

ISBN 978-611-01-2497-3

© Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.

ЗМІСТ

Розділ 1. ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВИЙ БІЙ

1.1. Основи загальновійськового бою підрозділів.....	6
1.2. Підготовка загальновійськового бою підрозділів	17
1.3. Організаторська робота	27
1.4. Підготовка району бойових дій підрозділів	36

Розділ 2. РОЗТАШУВАННЯ НА МІСЦІ

2.1. Загальні положення	37
2.2. Охорона	42

Розділ 3. ПЕРЕСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ

3.1. Загальні положення	46
3.2. Марш підрозділів	46
3.3. Перевезення підрозділів	60

Розділ 4. ОБОРОННИЙ БІЙ

4.1. Загальні положення	68
4.2. Підготовка оборонного бою	80
4.3. Ведення оборонного бою.....	88
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) під час ведення бригадою (полком) оборонного бою у смузі забезпечення	88
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) першого і другого ешелону під час ведення бригадою (полком) оборонного бою на першому рубежі оборони.....	90
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) під час ведення бригадою маневреної оборони	94
Особливості підготовки та ведення оборонного бою під час виходу з бою і відходу	95
Особливості підготовки та ведення оборонного бою в оточенні.....	98
Особливості підготовки та ведення оборонного бою на водній перешкоді	102
Особливості підготовки та ведення оборонного бою на морському узбережжі.....	103
Особливості підготовки та ведення оборонного бою у місті (населеному пункті).....	105
Особливості підготовки та ведення оборонного бою у горах	108
Особливості підготовки та ведення оборонного бою взимку	110
Особливості підготовки та ведення оборонного бою у лісі.....	112
Особливості підготовки та ведення оборонного бою вночі	113
Особливості підготовки та ведення оборонного бою у степовій місцевості	115

Розділ 5. НАСТУПАЛЬНИЙ БІЙ

5.1. Загальні положення	116
5.2. Підготовка наступального бою	125
5.3. Ведення наступального бою	133
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) під час підготовки та ведення бригадою (полком) рейдових дій	143
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) під час ведення наступального бою при виході з оточення.....	145

Особливості підготовки та дій батальйону (роти) під час ведення наступального бою на морському узбережжі.....	151
Особливості підготовки та дій батальйону (роти) при веденні наступального бою з форсування водної перешкоди.....	157
Особливості підготовки та ведення наступального бою у місті (населеному пункті).....	163
Особливості підготовки та ведення наступального бою у горах.....	167
Особливості підготовки та ведення наступального бою взимку.....	171
Особливості підготовки та ведення наступального бою в лісі та ліисто-болотистій місцевості	174
Особливості підготовки та ведення наступального бою вночі.....	176
Особливості підготовки та ведення наступального бою у степовій місцевості.....	178
Розділ 6. ЗУСТРІЧНИЙ БІЙ	
6.1. Загальні положення.....	179
6.2. Підготовка зустрічного бою	181
6.3. Ведення зустрічного бою	182
Розділ 7. ДІЇ МЕХАНІЗОВАНОГО БАТАЛЬЙОНУ (РОТИ) У ТАКТИЧНОМУ ПОВІТРЯНОМУ ДЕСАНТІ	
7.1. Загальні положення.....	186
7.2. Підготовка до десантування і бойових дій.....	191
7.3. Десантування і ведення бойових дій	194
7.4. Дії ТакПД в особливих умовах.....	199
Розділ 8. ДІЇ БАТАЛЬЙОНУ (РОТИ) ПІД ЧАС УЧАСТІ БРИГАДИ (ПОЛКУ) У МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ	
8.1. Загальні положення.....	202
8.2. Підготовка батальйону (роти) для участі в міжнародних миротворчих операціях	206
8.3. Дії батальйону (роти) у міжнародних миротворчих операціях.....	212
Розділ 9. ДІЇ БАТАЛЬЙОНУ (РОТИ) ПІД ЧАС УЧАСТІ БРИГАДИ (ПОЛКУ) У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ, СПЕЦИФІЧНИХ ДІЯХ ВІЙСЬК (СИЛ) ТА СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ	
9.1. Дії батальйону (роти) під час участі бригади (полку) у стабілізаційних діях	219
9.2. Дії батальйону (роти) під час участі бригади (полку) у специфічних діях ..	229
9.3. Дії батальйону (роти) під час участі бригади в спеціальній операції.....	238
Розділ 10. ВСЕБІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОЮ	
10.1. Бойове забезпечення.....	241
Розвідка.....	241
Охорона.....	265
Радіоелектронна боротьба.....	268
Тактичне маскування.....	270
Інженерне забезпечення	272
Радіаційний, хімічний, біологічний захист	276
10.2. Морально-психологічне забезпечення.....	282
10.3. Матеріально-технічне забезпечення.....	288
Тилове забезпечення	291
Технічне забезпечення.....	296
10.4. Медичне забезпечення.....	301

**БОЙОВИЙ СТАТУТ
СУХОПУТНИХ
ВІЙСЬК**

Частина II

Батальйон, рота

Розділ 1. ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВИЙ БІЙ

1.1. Основи загальновійськового бою підрозділів

1. Основи загальновійськового бою — це система визначень, понять і категорій теорії і практики підготовки та ведення бою військовими частинами та підрозділами родів військ Сухопутних військ.

Бойові дії — форма оперативно-тактичного (бойового) застосування з'єднань, військових частин видів Збройних Сил (далі — ЗС) України для вирішення оперативних (тактичних) завдань у рамках операції міжвидового угруповання військ (сил) або самостійно, а також між операціями.

Основними видами бойових дій є оборона та наступ.

Тактичні дії — це організовані дії військових частин і підрозділів під час виконання поставлених завдань.

Основними формами тактичних дій є бій, удар і маневр.

Бій — основна форма тактичних дій підрозділів, узгоджені за метою, місцем і часом удари, вогонь і маневр військових частин, підрозділів (кораблів, літаків) для відбиття ударів противника, його знищення (розгрому) та виконання інших завдань в обмеженому районі впродовж короткого часу.

Бій може бути загальновійськовим, вогневим, повітряним, протиповітряним, морським.

Основними видами загальновійськового бою є оборонний і наступальний бій.

Удар — складовий елемент бойових дій, бою, що полягає в одночасному ураженні противника потужною дією на нього зброєю або військами. Залежно від сил і засобів, що застосовуються, удари можуть бути: удари військами (силами) та вогневі (ракетні, ракетно-артилерійські, авіаційні). За масштабом удари військами (силами) можуть бути оперативними або тактичними, а вогневі (за кількістю залучених засобів) — зосереджені, групові, поодинокі, у тому числі високоточні.

Вогонь — ураження противника стрільбою (пуском) з різних видів зброї (озброєння) для знищення, подавлення, виснаження і руйнування. Вогонь розрізняють за:

тактичними завданнями, які вирішуються, — на знищення, подавлення, виснаження, руйнування, задимлення (засліплювання), освітлення тощо;

видами зброї — зі стрілецької зброї, гранатометів, танків (танкових гармат і кулеметів), бойових машин піхоти (бронетранспортерів)

(далі — БМП (БТР), артилерії, мінометів, протитанкових ракетних комплексів (далі — ПТРК), зенітних ракетних, зенітних ракетно-артилерійських, зенітних артилерійських комплексів (бойових машин, установок) тощо;

способами ведення — прямою, напівпрямою наводкою, із закритих вогневих позицій;

напруженістю — короткочасний (поодинокими пострілами, короткими або довгими чергами), безперервний, кинджальний, швидкий, методичний, залповий тощо;

напрямком стрільби — фронтальний, фланговий, перехресний;

способами стрільби — з місця, із зупинки (з короткої зупинки), з ходу, з борта, з розсіюванням по фронті, з розсіюванням у глибину, по площі та ін.;

видами вогню — по окремії цілі, зосереджений, загороджувальний, багатощаровий, багатоярусний тощо.

Маневр — організоване пересування військових частин і підрозділів у ході бою з метою зайняття вигідного положення стосовно противника і створення необхідних сил і засобів на новому напрямку (рубежі, в новому районі), відведення військових частин та підрозділів з-під ударів противника, а також перенесення вогню для найбільш ефективного ураження противника.

Маневр проводиться за рішенням командира військової частини (підрозділу) в інтересах виконання завдань у бою.

Видами маневру є: охоплення, обхід, відхід, маневр ударами і вогнем.

Охоплення — маневр, який здійснюється підрозділами в ході бою для атаки противника у фланг.

Обхід — більш глибокий маневр, який здійснюється підрозділами для атаки противника з тилу.

Охоплення здійснюється в щільній тактичній і вогневій взаємодії, обхід — у тактичній взаємодії з підрозділами, які наступають з фронту, а іноді й з тактичним повітряним десантом (далі — ТакПД).

Відхід — маневр, який здійснюється підрозділами з метою виходу з-під ударів сил противника, що переважають, виграшу часу та зайняття більш вигідного рубежу (району). Відхід проводиться тільки з дозволу або за наказом старшого командира.

Маневр вогнем полягає в одночасному або послідовному зосередженні вогню по найважливіших об'єктах противника або в розподіленні (розосередженні) вогню для ураження декількох об'єктів, а також у перенацілюванні їх на нові об'єкти.

Стабілізаційні дії — особлива форма застосування військ (сил) для стабілізації обстановки у кризовому районі та недопущення ескалації (відновлення) воєнного конфлікту.

Специфічні дії — форма застосування військ (сил) під час участі в антитерористичних операціях (далі — АТО) і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (далі — НС) техногенного та природного характеру.

2. Загальновійськовий бій — основна форма тактичних дій військ, сукупність узгоджених і взаємозв'язаних за метою, завданнями, місцем і часом ударів, вогню і маневру військових частин і підрозділів родів військ, видів ЗС України, інших військових формувань та правоохоронних органів (далі — ІВФ та ПрО) для відбиття ударів противника, його знищення (розгрому) та виконання інших завдань в обмеженому районі протягом короткого часу.

Загальновійськовий бій ведеться об'єднаними зусиллями військових частин і підрозділів різних родів військ Сухопутних військ у взаємодії з іншими видами ЗС України, ІВФ та ПрО.

Характерними рисами сучасного загальновійськового бою є: рішучість, висока напруженість, швидкоплинність і динамічність бойових дій, їх наземно-повітряний характер, одночасний потужний вогневий вплив на всю глибину побудови військ, застосування різноманітних способів ведення бою, швидкий перехід від одних видів дій до інших, складна радіоелектронна обстановка, широке застосування різноманітних сил і засобів видів ЗС, ІВФ та ПрО.

Загальновійськовий бій вимагає від підрозділів, які беруть у ньому участь, безперервного ведення розвідки, вмілого застосування озброєння, військової техніки, засобів захисту та маскування, високої мобільності та організованості, повної напруги всіх моральних і фізичних сил, непохитної волі до перемоги.

Це досягається: високою бойовою виучкою; свідомим виконанням особовим складом військового обов'язку, стійкістю, хоробрістю, відвагою та готовністю особового складу за будь-яких умов здобути повну перемогу над ворогом; знанням командирами (начальниками) своїх підлеглих, особистим спілкуванням з ними, увагою до їх особистих потреб з урахуванням труднощів життя у бойовій обстановці, високою вимогливістю до них; вихованням у підлеглих відданості українському народові.

3. Способи ведення загальновійськового бою — це обраний порядок застосування сил і засобів підрозділу з метою вирішення поставлених завдань. На вибір способу ведення бою впливають умови обстановки, зброя і техніка, яка залучається до виконання бойового завдання.

Основним способом ведення бою із застосуванням звичайної зброї є послідовний чи одночасний розгром противника. При цьому важливе значення мають: надійне вогневе ураження противника з одночасним вогневим впливом на його резерви і важливі об'єкти вглибині; своєчасне зосередження сил і засобів для утримання важливих рубежів (районів,

позицій) і нарощування зусиль для розвитку успіху на головному напрямку; постійна готовність військ до дій в умовах застосування противником зброї масового ураження (далі — ЗМУ).

4. Звичайна зброя включає усі вогневі й ударні засоби, які застосовують артилерійські, авіаційні, стрілецькі боєприпаси, ракети, ракетно-торпеди, торпеди і глибинні бомби у звичайному спорядженні, боєприпаси об'ємного вибуху, термобаричні, запалювальні боєприпаси і суміші.

Найбільш ефективним видом звичайної зброї є високоточна зброя, до якої належать розвідувально-ударні (розвідувально-вогневі) комплекси, а також інші комплекси (системи) озброєння, де застосовують керовані, самонавідні ракети та боєприпаси, здатні уражати цілі з імовірністю більшою ніж 0,5.

5. Основними принципами загальновійськового бою є: постійна бойова готовність військових частин і підрозділів; відповідність бойових завдань підрозділів їх бойовим можливостям; рішучість, активність і безперервність ведення бою; організація і підтримання безперервної взаємодії; раптовість дій і застосування військової хитрості (введення противника в оману); рішуче зосередження зусиль на головному напрямку та у вирішальний момент; маневр підрозділами, ударами та вогнем; усебічне забезпечення бою; повна напруга моральних і фізичних сил, використання морально-психологічного фактору в інтересах виконання бойового завдання; тверде і безперервне управління підрозділами; своєчасне відновлення боєздатності підрозділів; надійний захист військ.

6. Постійна бойова готовність військових частин полягає у їх здатності в будь-який час організовано в установлені терміни вступити в бій та успішно виконати поставлені завдання.

Найважливішими елементами бойової готовності підрозділів є: знання майбутніх завдань і своєчасне, ще за мирного часу, проведення заходів щодо підготовки до їх виконання; чітке несення бойового чергування; високий бойовий вишкіл; підтримання озброєння і військової техніки (далі — ОВТ) у готовності до негайного застосування, збереження запасів матеріальних засобів у необхідних розмірах; постійна готовність до відбиття раптового нападу противника, організоване приведення підрозділів у вищі ступені бойової готовності; високий морально-психологічний стан, дисципліна і пильність особового складу.

7. Відповідність бойових завдань підрозділів їх бойовим можливостям полягає в детальній оцінці оперативно-тактичної обстановки та їх реальних бойових можливостей з метою визначення найбільш раціональних способів виконання поставлених завдань. Для цього необхідно правильно визначати обсяг бойових завдань відповідно до бойових можливостей підрозділів.

Цей принцип вимагає від командирів визначення і постановки бойових завдань підрозділам відповідно до їх вогневих і маневрених можливостей і не допускає покладання на них завдань, які неможливо виконати. Це досягається вибором найбільш раціонального варіанта побудови бойового порядку; визначенням способів виконання бойових завдань з урахуванням можливих варіантів дій противника; підсиленням і підтримкою підрозділів, що виконують головне завдання; недопущенням шаблону під час визначення просторово-часових показників бою.

8. Рішучість, активність і безперервність ведення бою полягає в постійному прагненні до повного розгрому противника, завданні йому могутніх ударів, нав'язуванні своєї волі, зриві його намірів і створенні йому не вигідних умов, у зухвалих, сміливих і енергійних діях, проведених наполегливо, завзято, вдень і вночі за будь-якої погоди.

Рішення командира розгромити противника повинне бути твердим і без коливань доводитися до кінця. Найсуворішого осуду заслуговує той, хто, боячись відповідальності, виявив бездіяльність і не використав усіх сил, засобів і можливостей для досягнення успіху в бою.

9. Організація і підтримання безперервної взаємодії є однією з основних умов успіху в бою, яка досягається узгодженими діями підрозділів усіх родів військ, підрозділів забезпечення і тилу між собою, а також вогневим ураженням противника за завданнями, напрямками, рубежами, часом і способами ведення бою в інтересах найбільш успішного виконання бойових завдань загальновійськовими підрозділами.

10. Раптовість дій і застосування військової хитрості (введення противника в оману) дозволяють захопити противника зненацька, викликати паніку та паралізувати його наступальний порив і волю до опору, дезорганізувати управління військами та створити сприятливі умови для перемоги навіть над противником, який переважає за силою.

Для досягнення раптовості дій необхідно: зберігати в таємниці замисел бою та підготовку до нього; завдавати удару там, де противник його не очікує, або діяти так, щоб він розкрив удар надто пізно для організації ефективної протидії; випереджати противника в діях; стрімко і швидко виконувати поставлені завдання; застосовувати невідомі противнику засоби і способи ведення бою; широко використовувати нічні умови для ведення бойових дій; уміло вживати заходів щодо маскування і протидії розвідці противника; суворо виконувати вимоги щодо прихованого управління підрозділами, безпеки зв'язку та режиму секретності.

Військова хитрість полягає в уведенні противника в оману щодо дійсного стану і дій військ. Способи введення противника в оману залежать від обстановки, що склалася, поставленого бойового завдання, ступеня готовності підрозділів до рішучих і нешаблонних дій в умовах суворого

маскування, а також стану погоди, пори року і часу доби. Оманні дії повинні бути простими за замислом і виконанням, організовуватися приховано, проводитися переконливо і вчасно.

11. Рішуче зосередження зусиль на головному напрямку та у вирішальний момент дозволяє успішно протистояти противнику і домагатися перемоги над ним. На напрямку зосередження основних зусиль батальйону (роти) зосереджується більшість боєздатних підрозділів, найефективніші засоби ураження та вміло використовується маневр ними.

12. Маневр підрозділами, ударами та вогнем дозволяє захоплювати й утримувати ініціативу, зривати замисли противника й успішно вести бій в обставині, що постійно змінюється.

Маневр підрозділами (охоплення, обхід, відхід) здійснюється стрімким їх просуванням у глибину бойового порядку противника, у тому числі й десантуванням (повітрям), а також відведенням підрозділів на нові позиції та рубежі (в райони), розташовані в глибині своїх військ. Маневр повинен бути простий за замислом, проводитися швидко, приховано і раптово для противника. Для його здійснення використовуються результати вогневого ураження противника (далі — ВУП), відкриті фланги, проміжки, складки місцевості, приховані підступи, аерозолі (дими), а в обороні, крім того, траншеї і ходи сполучення.

13. Усебічне забезпечення бою полягає в підготовці та здійсненні заходів, спрямованих на підтримання підрозділів батальйону (роти) у високій бойовій готовності, збереження їх боєздатності та створення їм сприятливих умов для виконання поставлених завдань.

Усебічне забезпечення бою поділяється на бойове, морально-психологічне, матеріально-технічне та медичне. Воно організується на підставі рішення командира і здійснюється безперервно під час підготовки та в ході бою штабом батальйону, заступниками командира батальйону і командирами підрозділів.

14. Повна напруга моральних і фізичних сил, використання морально-психологічного фактору в інтересах виконання бойового завдання є найважливішими умовами досягнення успіху в бою. Для цього необхідно: глибоко знати і формувати морально-психологічну обстановку в підрозділі через постійне спілкування з підлеглими; розуміти потреби підлеглих, поєднувати високу вимогливість з турботою про забезпечення всім необхідним для життя і бою; підтримувати високий рівень військової дисципліни та здатність протистояти ідеологічному і психологічному впливу противника; постійно вдосконалювати морально-психологічне забезпечення (далі — МПЗ) і бойову виучку; систематично вивчати морально-психологічний стан противника, здійснювати цілеспрямований психологічний вплив на його війська, активно протидіяти його психологічним диверсіям і пропаганді.

15. Тверде і безперервне управління підрозділами дозволяє найбільш ефективно і повно використовувати їх бойові можливості. Це досягається: постійним знанням обстановки, своєчасним прийняттям командиром рішення та наполегливим втіленням його в життя; особистою відповідальністю командира за свої рішення, правильне використання підпорядкованих підрозділів та виконання поставлених завдань; чіткою організацією і забезпеченням живучості пунктів управління (далі — ПУ), наявністю стійкого зв'язку з підрозділами.

16. Захист військ спрямований на ослаблення впливу засобів ураження (звичайних, ядерних, хімічних, біологічних, запалювальних, високоточних й інших видів зброї), небезпечних факторів техногенного, радіоелектронного, інформаційного, психологічного, екологічного й іншого характеру, з метою збереження боєздатності підрозділів і створення умов для виконання поставлених завдань.

Основними завданнями захисту військ у бою є: недопущення раптовості завдання противником масованих ударів і впливу небезпечних факторів; зниження ефективності ударів противника засобами ураження, ослаблення впливу небезпечних факторів; виявлення і ліквідація наслідків ударів противника і впливу небезпечних факторів; зниження і ліквідація наслідків негативного інформаційно-психологічного впливу противника; своєчасне відновлення боєздатності підрозділів.

Своєчасне відновлення боєздатності підрозділів включає: відновлення порушеного управління; виявлення втрат і уточнення завдань підрозділам, що зберегли боєздатність; висування підрозділів, які втратили боєздатність, у безпечні райони; поповнення підрозділів особовим складом, озброєнням, військовою технікою та іншими матеріальними засобами; відновлення морально-психологічного стану особового складу. Щонайперше відновлюється боєздатність підрозділів, які продовжують виконувати бойові завдання.

17. Механізований і танковий батальйони є основними загальновійськовими тактичними підрозділами, а механізована і танкова роти — тактичними підрозділами Сухопутних військ. Вони призначаються для виконання тактичних завдань як самостійно, так і у взаємодії з підрозділами інших родів військ і підрозділами забезпечення та тилу, підрозділами ІВФ або можуть бути додані їм під час вирішення спеціальних завдань.

Батальйонна тактична група призначена для проведення розвідувально-пошукових, рейдових, блокувальних, штурмових дій, обходів, охорони важливих об'єктів і комунікацій, супроводження колон. Створюється, як правило, у складі механізованого (танкового) батальйону, посиленого танковою (механізованою) ротою, артилерійським дивізіоном (батаресю), інженерно-саперною ротою (взводом), розвідувальним взводом та іншими підрозділами.

Ротна тактична група у складі механізованої (танкової) роти, посиленої механізованим (танковим) взводом, артилерійським (мінометним) взводом, інженерно-саперним відділенням та іншими підрозділами, може вирішувати такі самі завдання, що й батальйонна тактична група.

Командир батальйонної (ротної) тактичної групи під час організації і ведення бою (дій) керується положеннями чинного Бойового статуту.

Механізований (танковий) батальйон (рота) чи батальйонна (ротна) тактична група, як правило, застосовуються для виконання таких завдань:

в обороні — утримання важливих районів, рубежів і позицій, відбиття наступу противника і завдання ураження його військам, які наступують;

у наступі — прорив оборони противника, розгром (знищення) підрозділів, що обороняються, захоплення важливих районів, рубежів і об'єктів, форсування водних перешкод, переслідування противника, який відходить, ведення зустрічних боїв, здійснення рейдових дій.

Механізований батальйон (рота) може призначатися для дій у ТакПД.

Застосування механізованого (танкового) батальйону (роти), виділеного в оперативне підпорядкування іншим військовим формуванням, здійснюється відповідно до їх основного призначення, тактикою дій і бойовими можливостями.

18. Батальйон (рота) залежно від обстановки діє в похідному, передбойовому та бойовому порядках.

Похідний порядок — шиккування підрозділів для пересування в колонах. Він повинен забезпечувати високу швидкість руху; швидке розгортання в передбойовий та бойовий порядки; найменшу уразливість від ударів усіма видами зброї противника; підтримання стійкого управління підрозділами.

Передбойовий порядок — шиккування підрозділів для пересування в колонах, які рознесені по фронту та вглибину. Він повинен забезпечувати швидке розгортання в бойовий порядок; високі темпи просування з подоланням бар'єрних рубежів, загороджень, зон зараження, районів руйнувань, пожеж і затоплень; найменшу уразливість від ударів усіма видами зброї противника, підтримання стійкого управління підрозділами.

Бойовий порядок — шиккування підрозділів для ведення бою. Він повинен відповідати поставленому завданню, замислу бою та забезпечувати: успішне ведення бою як із застосуванням звичайної зброї, так і в умовах застосування противником ЗМУ та інших засобів ураження; найбільш повне використання бойових можливостей підрозділів; своєчасне зосередження зусиль на вибраному напрямку (в районі); надійне ураження противника на всю глибину його бойового порядку; швидке використання результатів ВУП і вигідних умов місцевості; нарощування зусиль у

ході бою і здійснення маневру; можливість відбиття ударів противника з повітря, знищення його повітряних десантів і диверсійно-розвідувальних груп; найменшу уразливість підрозділів від ударів усіх видів зброї; підтримку безперервної взаємодії і зручність управління підрозділами.

19. Бойовий порядок батальйону (роти) може включати такі елементи: підрозділи першого ешелону, підрозділи другого ешелону, резерв (у роті — другий ешелон або резерв створюється тільки в обороні), вогневі засоби і підрозділи підсилення, які залишаються в безпосередньому підпорядкуванні командира батальйону або роти (підрозділи артилерії, протиповітряної оборони (далі — ППО), протитанкові, гранатометні підрозділи та ін.).

Батальйон (рота) може бути елементом бойового порядку бригади: маневреною групою, ударно-вогневою групою, винищувальним протидиверсійним загonom (групою).

Маневрена група призначена для самостійного вирішення завдань, які раптово виникають. Створюється, як правило, у складі механізованого (танкового) батальйону (роти), підсиленого танковими, розвідувальними підрозділами.

Ударно-вогнева група призначена для дій у складі рейдових, обхідних, штурмових і блокувальних загонів, сторожових застав. Створюється, як правило, у складі механізованої (танкової) роти, підсиленої артилерійськими, протитанковими та розвідувальними підрозділами.

Винищувальний протидиверсійний загін (група) призначений для боротьби з аеромобільними, диверсійно-розвідувальними та терористичними групами противника під час проведення спеціальної операції та стабілізаційних дій. Створюється, як правило, у складі механізованої (аеромобільної) роти (взводу), підсиленого підрозділами бойових (транспортно-бойових) вертольотів, гранатометними, розвідувальними підрозділами.

20. З метою більшої самостійності під час ведення загальновійськового бою механізованим і танковим батальйонам (ротам) можуть бути додані або виділені для підтримки підрозділи інших родів військ і забезпечення.

Додані підрозділи цілком підпорядковуються загальновійському командиру і виконують поставлені ним завдання.

Підтримуючі підрозділи залишаються в підпорядкуванні старшого командира (начальника) та виконують поставлені ним завдання, а також завдання, які поставлені командиром підрозділу, що підтримується в межах виділеного ресурсу (наряду) сил.

Механізованому (танковому) батальйону може бути додано артилерійський дивізіон або батарея, підрозділ протитанкових засобів, підрозділ

ППО, підрозділи (засоби) радіоелектронної боротьби, а також підрозділи інженерних військ і військ радіаційного, хімічного і біологічного захисту. Механізованому батальйону можуть бути додані танкові, а танковому батальйону — механізовані підрозділи.

Механізованій роті можуть бути додані артилерійська (мінометна) батарея, протитанковий, гранатометний, інженерно-саперний підрозділи, а в обороні і під час наступу в особливих умовах — і підрозділ ППО.

Батальйон на приморському напрямку можуть підтримувати підрозділи Військово-Морських Сил (далі — ВМС).

21. Артилерійські підрозділи є основним засобом ВУП.

Артилерійські підрозділи, які додані або підтримують батальйон (роту) під час ВУП, можуть самостійно застосовувати такі види вогню: вогонь по окремій цілі, зосереджений вогонь, одинарний нерухомий та рухомий загороджувальний вогонь, послідовне зосередження вогню.

Артилерійські підрозділи призначені для ураження наземних елементів розвідувально-ударних комплексів й інших систем високоточної зброї, артилерії, танків, БМП, протитанкових та інших вогневих засобів, живої сили, основних угруповань військ, авіації в місцях її базування, вертольотів на площадках підскоку, засобів і об'єктів ППО, ПУ, радіоелектронних засобів, тилових і інших важливих об'єктів противника на всю глибину його оперативної побудови, зруйнування фортифікаційних споруд противника, дистанційного мінування і розповсюдження агітаційного матеріалу, світлового забезпечення, постановки аерозольних (димових) завіс і виконання інших завдань, а на приморських напрямках для знищення його бойових кораблів.

Вони включають підрозділи гаубичної, гарматної, реактивної, протитанкової артилерії, мінометів, протитанкових керованих комплексів, артилерійської розвідки, управління і забезпечення.

22. Підрозділи ППО призначені для прикриття батальйону у всіх видах бойових дій під час його перегрупування (пересування), розташування на місці, від ударів повітряного противника в умовах застосування противником ЗМУ, високоточної зброї і засобів радіоелектронної боротьби. В окремих випадках вони можуть залучатися для боротьби з наземним і надводним противником. Вони ведуть вогонь по повітряних цілях із підготовлених стартових (вогневих) позицій, під час руху або з коротких зупинок.

23. Підрозділи армійської авіації є багатоцільовим, високо маневреним та одним із основних засобів ВУП в бою. Вони призначені для ураження наземних (морських), переважно рухомих, об'єктів на передньому краї і в тактичній глибині, десантування і забезпечення маневру загальновійськових підрозділів, ведення тактичної повітряної розвідки, мінування з по-

вітря, радіоелектронної боротьби, корегування вогню артилерії, евакуації поранених і хворих та вирішення інших бойових завдань.

24. Розвідувальні підрозділи призначені для добування відомостей про противника та місцевість, а також для виконання спеціальних завдань. До них належать підрозділи військової, радіоелектронної, артилерійської, інженерної, радіаційної, хімічної, біологічної розвідки (далі — РХБ розвідки).

25. Інженерні підрозділи призначені для вирішення завдань інженерного забезпечення бою, а також для завдання втрат противнику застосуванням інженерних боєприпасів.

26. Підрозділи військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту призначені для вирішення завдань радіаційного, хімічного, біологічного захисту військ. До них належать підрозділи радіаційного, хімічного, біологічного захисту, РХБ розвідки, димові підрозділи.

27. Підрозділи зв'язку призначені для розгортання й експлуатації вузлів зв'язку, систем і засобів автоматизації, проведення організаційних і технічних заходів щодо забезпечення безпеки зв'язку на пунктах управління та забезпечення управління військами у всіх видах їх бойової діяльності.

28. Підрозділи радіоелектронної боротьби призначені для радіоелектронного подавлення коротко- і ультракороткохвильових ліній зв'язку тактичної та оперативного-тактичної ланок управління противника, прикриття визначених підрозділів і об'єктів від ураження боєприпасами з радіопідриивниками.

29. Підрозділи матеріально-технічного забезпечення (далі — МТЗ) батальйону — це виконавча система МТЗ: особовий склад; запаси озброєння і військової техніки, ракет, боєприпасів, пально-мастильних матеріалів (далі — ПММ), продовольства, речового, військово-технічного, ветеринарного майна та інших видів матеріальних засобів, а також засоби для їх зберігання, транспортування і проведення вантажно-розвантажувальних робіт; для підготовки до використання ракет і боєприпасів; технічної і тилової розвідки, евакуації, комплексного технічного обслуговування і ремонту ОВТ та ін.

Підрозділи МТЗ за належністю та обсягом завдань, які виконуються, поділяються на бригадні (полкові), батальйонні (ротні).

До підрозділів МТЗ батальйону належать підрозділи технічного і тилового забезпечення.

30. Підрозділи технічного забезпечення батальйону (ремонтний взвод, відділення технічного обслуговування) призначені для зберігання і підготовки до бойового застосування (використання за призначенням) ОВТ; технічної розвідки, евакуації, поточного ремонту і повернення до ладу пошкоджених (несправних) зразків ОВТ, а також надання кваліфі-

кованої допомоги екіпажам (обслугам), механікам-водіям (водіям) у проведенні їх комплексного технічного обслуговування.

31. Підрозділ тилового забезпечення батальйону (рота (взвод) МТЗ) призначений для забезпечення підрозділів батальйону ракетами, боеприпасами, ПММ, речовим майном, продовольством та іншими необхідними матеріально-технічними засобами, а також забезпечення особового складу гарячою їжею.

32. Підрозділ медичного забезпечення призначений для розшуку, вивезення (винесення) з поля бою поранених або надання пораненим і хворим першої медичної допомоги та підготовки їх до подальшої евакуації.

1.2. Підготовка загальновійськового бою підрозділів

33. Підготовка бою (дій) батальйону (роти) включає: організацію бою (дій); підготовку штабу батальйону та підрозділів до виконання поставленого завдання; підготовку району бойових дій підрозділів, зайняття вказаного району, проведення МПЗ, практичну роботу командира батальйону (роти), його заступників у підрозділах (з метою контролю та надання допомоги) та інші заходи.

34. Організація бою (дій) полягає в: усвідомленні завдання, оцінюванні обстановки та прийнятті рішення; постановці бойових завдань підрозділам; організації взаємодії, управління та всебічного забезпечення бою (дій). У результаті організації бою (дій) детально розробляються послідовність, терміни та способи дій усіх сил і засобів, що відображаються у відповідних бойових та інших документах.

35. Роботу щодо організації бою (дій) командир батальйону (роти) розпочинає з отриманням попереднього бойового розпорядження або бойового наказу (цим визначається послідовний чи паралельний метод роботи).

36. Метод паралельної роботи застосовується в разі обмежених строків підготовки бою. З отриманням попереднього бойового розпорядження командир батальйону (роти): усвідомлює завдання; проводить розрахунок часу; орієнтує своїх заступників і командирів підрозділів щодо отриманого завдання; віддає начальнику штабу вказівки щодо підготовки необхідних для прийняття рішення даних і розрахунків, підготовки підрозділів до виконання бойового завдання, про час і порядок організації взаємодії і роботи на місцевості; уточнює питання організації управління, розвідки, взаємодії та всебічного забезпечення; оцінює обстановку; визначає замисел і доповідає його командирі бригади, полку (батальйону).

Після затвердження замислу — віддає попереднє бойове розпорядження своїм заступникам і командирам підрозділів.

Метод послідовної роботи застосовується, якщо є час на підготовку бою, та здійснюється на основі бойового наказу або бойового розпорядження.

37. З отриманням бойового наказу або бойового розпорядження командир батальйону: завершує прийняття рішення; доповідає його командирі бригади (полку); віддає усний бойовий наказ; проводить рекогносцировку, організує взаємодію, всебічне забезпечення бою (дій) та управління.

Якщо бойовий наказ або бойове розпорядження отримано відразу після попереднього розпорядження, командир батальйону: усвідомлює завдання; проводить розрахунок часу; орієнтує своїх заступників і командирів підрозділів щодо наступних дій; віддає вказівки начальнику штабу щодо підготовки необхідних для прийняття рішення даних і розрахунків, підготовки підрозділів до виконання бойового завдання; визначає час і порядок роботи на місцевості; уточнює питання організації розвідки, управління, взаємодії та всебічного забезпечення; оцінює обстановку; приймає рішення, доповідає його командирі бригади (полку); віддає усний бойовий наказ; проводить рекогносцировку, у ході якої уточнює завдання підрозділам; організує взаємодію і дає вказівки з організації управління та всебічного забезпечення бою (дій).

Після віддання командиром батальйону бойового наказу командир роти: завершує прийняття рішення і доповідає його командирі батальйону; віддає усний бойовий наказ; проводить рекогносцировку, у ході якої уточнює завдання підрозділам; організує взаємодію та віддає вказівки щодо організації забезпечення бою (дій) та управління.

38. Після організації взаємодії і постановки завдань з організації управління і забезпечення бою (дій) командир батальйону (роти) здійснює контроль готовності підрозділів до бою (дій) і в установлений час доповідає командирі бригади (полку, батальйону) про готовність підрозділу до виконання поставленого завдання.

Залежно від обстановки і наявності часу, командир батальйону (роти) до послідовності організації бою (дій) має ставитися творчо. У всіх випадках свою роботу він повинен проводити так, щоб забезпечити безперервне управління підрозділами, своєчасне прийняття і затвердження рішення, вчасну постановку завдань і надання більшої частини часу підпорядкованим підрозділам на підготовку до виконання завдання.

39. Усвідомлення завдання проводиться з метою визначення вихідних даних для підготовки бою (дій).

Під час усвідомлення отриманого завдання командир батальйону (роти) повинен зрозуміти мету майбутніх дій, замисел старшого командира (особливо способи розгрому противника), завдання, місце в бойовому порядку та роль батальйону (роти) у бою (діях), витрати основних видів

боєприпасів, завдання сусідів і порядок організації взаємодії з ними, а також час готовності до виконання завдання.

За результатами усвідомлення завдання він повинен зробити висновки щодо організації бою (дій) і в інтересах замислу.

Начальник штабу батальйону під час усвідомлення завдання, як правило, працює разом із командиром. Заступник начальника штабу (помічник начальника штабу) наносить на карту: завдання батальйону; завдання сусідів і розмежувальні лінії з ними; завдання, які вирішуються засобами старшого начальника, та інші необхідні дані. За наявності часу начальник штабу може поінформувати командирів штатних і доданих підрозділів про отримане завдання і вказівки командира батальйону з підготовки до виконання поставленого завдання.

40. Оцінювання обстановки полягає у вивченні й аналізі факторів і умов, які впливають на якість виконання отриманого завдання. Оцінювання обстановки включає оцінювання противника, своїх військ, району бойових дій (місцевості), сусідів, стану погоди, пори року, часу та інших факторів, які впливають на виконання бойового завдання. За кожним елементом оцінювання обстановки робляться висновки в інтересах елементів рішення.

Під час оцінювання противника прогнозуються: можливий склад, положення, стан і характер дій; найбільш важливі об'єкти (цілі); особливості обладнання району бойових дій; ступінь захищеності, можливі шляхи висування та рубежі розгортання, систему вогню та загороджень, сильні та уразливі сторони противника. Під час оцінювання своїх військ уточнюються: склад, стан, положення, характер дій штатних, доданих підрозділів і сусідів та умови взаємодії з ними; забезпеченість запасами матеріальних засобів; морально-психологічний стан особового складу. Під час оцінювання району бойових дій уточнюються дані про характер рельєфу, захисні і маскувальні властивості місцевості, стан шляхів маневру, підвозу, евакуації, прохідність поза дорогами, наявність і характер мінно-вибухових і невибухових загороджень, радіаційну, хімічну, біологічну та суспільно-політичну обстановку.

Крім того, штабом проводяться розрахунки розподілу сил і засобів, часу висування на рубежі розгортання, проходження рубежів (пунктів), зайняття районів та ін.

За результатами оцінювання обстановки командир батальйону (роты) робить висновки та намічає окремі елементи рішення.

41. Рішення командир батальйону (роты) приймає одноособово на основі усвідомлення отриманого завдання, оцінювання обстановки та пропозицій заступників. Неповнота даних про обстановку не звільняє командира від своєчасного прийняття рішення.

У рішенні командир визначає: замисел бою (тактичних дій); бойові завдання підрозділам; основні питання взаємодії, управління і всебічного забезпечення.

Замисел бою (дій) є основою рішення, залежить від отриманого завдання, місця батальйону (роті) у бойовому порядку бригади (полку, батальйону) і полягає у визначенні порядку і способів виконання отриманого завдання. У замислі визначаються: напрямок зосередження основних зусиль (у наступі — напрямок головного удару); способи розгрому противника (якого, де, у якій послідовності та як розгромити із зазначенням порядку вогневого ураження та заходів щодо введення його в оману); бойовий порядок.

Бойові завдання підрозділам перед боєм ставляться бойовим наказом (попередніми бойовими розпорядженнями), а в ході бою — бойовим розпорядженням.

В основних питаннях взаємодії командир батальйону (роті) визначає порядок взаємодії штатних, доданих, підтримуючих і взаємодіючих підрозділів під час виконання поставлених завдань по рубежах, напрямках дій і часу.

В основних питаннях управління командир батальйону (роті) уточнює місце і час розгортання командно-спостережного пункту, напрям і порядок його переміщення; визначає порядок управління підрозділами під час підготовки та в ході бою (дій), завдання і порядок роботи органів управління, заходи забезпечення стійкості і безперервності управління.

Рішення командир батальйону (роті) оформляє на своїй робочій карті.

42. У бойовому наказі командир батальйону (роті) вказує:

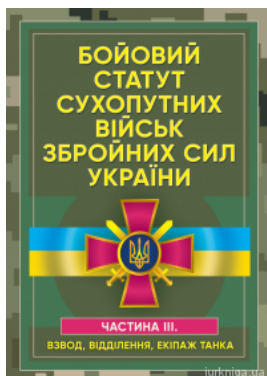
у першому пункті — стислі висновки з оцінювання противника;

у другому пункті — об'єкти та цілі, які уражаються засобами старшого командира на напрямку майбутніх дій, завдання сусідів, розмежувальні лінії з ними, порядок застосування повітряних десантів в інтересах батальйону (роті);

у третьому пункті — бойове завдання батальйону (роті) та замисел бою (дій);

у четвертому пункті — після слова “наказую” ставляться бойові завдання: механізованим (танковим) ротам (взводам) першого ешелону, у тому числі доданим; механізованим (танковим) ротам (взводам) другого ешелону або резерву; тактичним групам; бронегрупам і вогневим засідкам; передовому (рейдовому, обхідному) загону, підрозділам на передовій позиції (у бойовій охороні); підрозділам артилерії та ППО, іншим вогневим засобам, у тому числі доданим; гарматам і танкам, які виділені для стрільби прямою наводкою; іншим підрозділам підсилення і елементам бойового порядку;

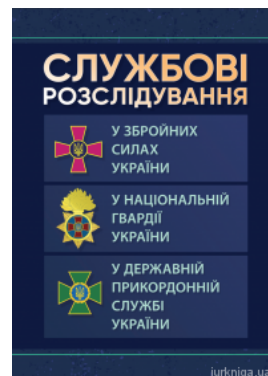
Книги, які можуть вас зацікавити

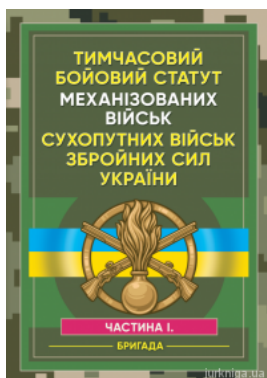
Бойовий статут
сухопутних військ
Збройних сил України.
Частина 3 (взвод,
відділення, екіпаж
танка). ЦУЛ

Статути збройних сил
України

Службові
розслідування: у
Збройних Силах
України, у Національній
гвардії України, у
Державній
прикордонній службі
України

Тимчасовий бойовий
статут Механізованих
військ сухопутних
військ Збройних Сил
України. Частина 1
(бригада). ЦУЛ

Робота штабного
офіцера тактичної
ланки

Статути збройних сил
України: збірник законів

Перейти до галузі права
Військове право

Перейти на сайт →